

De Vreedzame Kinderopvang

Goed kijken, gewenst gedrag stimuleren en soms even op je handen zitten

De Stichting Kinderopvang Voorschoten is sinds begin 2019 Vreedzame Kinderopvang. Daardoor kwam de nadruk naast taalontwikkeling veel sterker te liggen op sociale vaardigheden, vertellen directeur Louise Schrijver en pedagogisch coach Jorine Groen. 'We zijn al jaren aan het ontwikkelen en dit sluit daar prachtig bij aan. We werken nu veel bewuster.'

De stichting heeft zes peuterspeelzalen, waar veertien pedagogisch medewerkers (pm'ers) in totaal zeven groepen draaien. De meeste leidsters zijn zeer ervaren en werken al lang bij de stichting. Zij staan ervoor open om te blijven leren, zegt Louise Schrijver. De groep was toe aan een volgende stap en Schrijver en haar collega Jorine Groen besloten dat De Vreedzame Kinderopvang goed bij hun manier van werken past. "Er zijn hier in het dorp twee vreedzame basisscholen en het is mooi om daar op aan te sluiten", zegt Schrijver. De pm'ers zijn kritischer naar hun eigen handelen gaan kijken. Groen geeft een voorbeeld. "We willen meer vanuit de kinderen werken. Dat is even wennen voor een pm'er die dingen graag tot in de finesses regelt. Bijvoorbeeld: als je kinderen de namen van de kleuren wilt bijbrengen, kun je in de kring kleurstalen laten zien en die bespreken. Maar je kunt ook zeggen: waar in het lokaal is geel? Zoek het maar op en ga er maar bij staan. Dan kan het een chaos worden. Het is een kunst om te durven loslaten en te kijken wat er gebeurt."

D **DE BEGINSLEN VAN DEMOCRATIE**
De Vreedzame Kinderopvang besteedt veel aandacht aan sociale vaardigheden en zorgt voor een oefenplaats voor de kinderen. Zo maken zij al jong kennis met de beginselen van democratie, wordt de kiem gelegd voor een goede omgang met anderen en is er aandacht voor diversiteit. De Voorschotense peuterspeelzalen werken met het vve-programma Puk. "Vve-programma's zoals deze werken vooral aan cognitie en taalvaardigheid",

"We vormen samen een gemeenschap."

zegt Schrijver. "Vreedzaam zorgt voor een mooie aanvulling en verdieping. Je kunt het vreedzame element gemakkelijk toevoegen in de kring of wanneer je even apart werkt met een paar kinderen."

Groen: "Vreedzaam kost nauwelijks extra tijd. We wilden ook niet dat mensen zouden denken: nu komt er wéér wat bij." Nicoline Stufkens van de CED-Groep trainde het team in de vreedzame werkwijze. Het eerste jaar verzorgt zij doorgaans drie trainingen en bezoekt ze groepen om de pm'ers ter plekke te begeleiden. Het tweede jaar volgen nog twee trainingen. De pedagogisch coach gaat vanaf dat moment ook zelf groepen bezoeken. Met behulp van speciaal ontwikkelde kijkwijzers kijkt zij door een 'vreedzame bril' naar de interactie tussen de kinderen en met de pm'er. Stufkens: "Die observaties worden besproken op teamvergaderingen. Ze zorgen voor reflectie op het eigen handelen en een eenduidige pedagogische aanpak." De kinderopvang richt een stuurgroep in (in dit geval zijn dat Schrijver en Groen), die samen met Stufkens een borgingsplan maakt.

WAT KUN JIJ NU TOEVOEGEN?

De twee zetten regelmatig video-interactie-begeleiding in. "Het gaat daarbij vooral om hoe de kinderen op elkaar reageren en wat ze nodig hebben", zegt Schrijver. "Wij vragen dan: wat zou jij nu kunnen toevoegen? Daarbij gebrui-

VEEL AANDACHT VOOR SOCIALE VAARDIGHEDEN

De Vreedzame Kinderopvang ondersteunt pedagogisch medewerkers bij de begeleiding van sociale vaardigheden en democratisch burgerschap bij jonge kinderen. Zij ervaren dat ze ertoe doen, gehoord en gezien worden en verantwoordelijkheid mogen nemen. Het programma bevat zes blokken: we horen bij elkaar, we lossen conflicten zelf op, we hebben oor voor elkaar, we dragen allemaal een steentje bij, we zijn allemaal anders. De ervaringen die de kinderen hierbij opdoen, sluiten aan op de sociaal-emotionele doelen van SLO voor aanvang groep 1. De Vreedzame Kinderopvang vormt een doorgaande lijn met het programma De Vreedzame School voor basisscholen. Training is onderdeel van een invoeringstraject, waar ook een kwaliteitsmeting deel van uitmaakt.

Meer weten? Neem contact op met Nicoline Stufkens (n.stufkens@cedgroep.nl) of zie devreedzameschool.nl
→ voor wie →
kinderopvang.

ken we elementen uit de blokken van vreedzaam." Groen: "Dat terugkijken van filmpjes helpt enorm. We stimuleren elkaar om heel goed te kijken: wat gebeurt hier precies? De pm'ers worden zich veel meer bewust van hun handelen en bedenken vaak zelf al wat ze het kind ook nog kunnen meegeven." Kinderen mee laten bepalen betekent soms dat je even op je handen moet gaan zitten. Ook wanneer er een conflict ontstaat. Groen: "Je weet vaak niet wat zich tevoren heeft afgespeeld. Je moet dus zeker niet een speeltje uit iemands handen rukken omdat je denkt dat het is afgepakt." Schrijver: "We filmde twee meisjes. Eén had een poppetje en zei dat dit van haar was. Maar ze keek daarbij twee keer naar het andere kind en vroeg bevestiging. Dat is al een heel mooie stap. Wordt het toch een conflict, dan vraag je beiden wat er aan de hand is." Groen: "Je kunt ook de kinderen die er omheen staan betrekken: hebben jullie het gezien, wat is er gebeurd? En dat is dan ook meteen een mooie gelegenheid voor een taallesje."

SAAMHORIGHEID

In De Vreedzame Kinderopvang is ook

de participatie van ouders/verzorgers belangrijk. In Voorschoten staan, als volgende stap na corona, vreedzame ouderactiviteiten op de planning. Tot dat moment worden de gezinnen door middel van nieuwsbrieven en de website op de hoogte gehouden. Hoe zorg je dat je al die nieuwe vaardigheden ook echt vasthoudt? Schrijver: "Wij draaien regelmatig een ochtend mee op elke zaal. Elke maand staat een onderdeel van vreedzaam centraal, dat wordt gekoppeld aan taalontwikkeling en het vve-thema van dat moment. Bij de filmpjes leggen we ook extra nadruk op die elementen. Zo komen alle onderdelen periodiek terug." Het is nog te vroeg om effecten van het programma te rapporteren, maar Schrijver en Groen hebben de indruk dat kinderen zich meer betrokken gaan voelen bij elkaar en dat de saamhorigheid in de groep groeit. De vreedzame werkwijze strekt zich ook uit tot de organisatie zelf. "We voeren veel gesprekken over hoe we kijken en dingen aanpakken", zegt Schrijver. "Iedereen mag hier zichzelf zijn en zijn talenten inzetten. We vormen samen een gemeenschap voor de peuters."